

ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET

Prövningsnämnden

Norragatan 17, 22 100 Mariehamn

Tel. (018) 528600 växel, Fax. (018) 528601

E-post: kansliet@amhm.ax

Hemsida: www.amhm.ax

BESLUT

Beslut nummer Diarienummer
ÅMH-Pn 4/14 2013-0746

Beslutsdatum
26.2.2014

Sökanden

Finavia
Pb 50
01531 Vanda

Ärende

Finavia ansöker om revidering av villkor 5 och villkor 11 i miljötillstånd MPN-03-39 för Mariehamns Flygplats i enlighet med 22 § landskapslag (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen.

Beslut om revidering av villkor

ÅMHHM reviderar med stöd av 22 § 1 mom. miljöskyddslagen villkor 5 och 11 enligt nedanstående.

Tidigare formulering villkor 5:

- Flygverksamheten vid Mariehamns flygplats bör ordnas så att verksamheten inte orsakar oskäligt buller utomhus vid befintlig fast- eller fritidsbebyggelse.*

Till allmänflyget hörande flygverksamhet, annan än trafikflyg, räddningsflyg och sjuktransporter, får ej förekomma nattetid mellan klockan 22.00 och 07.00, med undantag för oförutsedda händelser och nödsituationer.

Alla former av övnings- och utbildningsflygning skall ske klockan 08.00 – 20.00, med undantag för skol- och övningsflygning i mörker enligt krav i luftfartsbestämmelse PEL M2-10 om mörkerflygning.

Mörkerflygning får utföras under högst 30 dagar per år klockan 07.00 – 22.00. Mörkerflygning skall aviseras till berörda närboende minst 3 dagar i förväg.

Ny formulering villkor 5:

5. a) Verksamheten vid Mariehamns flygplats ska ordnas så att minsta möjliga bullerolägenhet orsakas utomhus vid befintlig fast- eller fritidsbebyggelse. Vidare ska verksamheten ordnas så att bullerzonen $L_{den} > 55$ dB inte växer utöver zonen i aktuell bullerhanteringsplan, daterad 14.9.2009. Bullerhanteringsplanen ska revideras vart femte år eller i samband med verksamhetsförändringar som riskerar påverka bullerzonen.
- b) Nattetid, klockan 22.00 till 07.00, får inte förekomma annan flygverksamhet än trafikflyg, räddningsflyg och sjuktransporter, med undantag för oförutsedda händelser och nödsituationer.
- c) Allmänflyg, inklusive övnings- och utbildningsflygning, som huvudsakligen sker inom flygplatsområdet eller med trafikvarv ska ske under tiden 08.00 – 21.00.
- d) Mörkerflygning, innefattande övnings- och utbildningsflygning samt flygning för upprätthållande av certifikat, får utföras under högst 30 dagar per år klockan 07:00 – 22:00.

Flygning för upprätthållande av behörighet för mörkerflygning för räddnings- och ambulansflygpersonal får dock utföras sammanlagt högst 15 av ovanstående 30 dagar under perioderna 20 april - 10 maj och 1 – 10 augusti och får då pågå högst 2 timmar efter ”tillräckligt mörker” enligt officiell grafisk kalender för flygning med NVIS-system. Mörkerflygningarna måste dock alltid avslutas senast klockan 02:00.

All mörkerflygning ska planeras och utföras så att minsta möjliga olägenhet uppstår för närboende. Mörkerflygning som planeras att utföras efter 21:00 ska aviseras till berörda närboende 3 dagar i förväg. Den grafiska almanackan som ligger till grund för definitionen av ”tillräckligt mörker” ska delges närboende i samband med information.

Tidigare formulering villkor 11:

11. *Tillståndshavaren skall lämna årsrapport för verksamheten till tillsynsmyndigheten före utgången av februari månad påföljande år. Årsrapporten skall bl a innehålla relevanta uppgifter och sammandrag ur driftjournalen samt i övrigt vad som föreskrivs av tillsynsmyndigheten. Årsrapporten bör redovisa:*

- *Flygplatsens trafikintensitet, antal landningar*
- *Passagerarstatistik*
- *Beräkning av teoretisk belastning på yt- och grundvatten orsakad av förbrukade halk- och avisningsmedel.*
- *Utsläpp till luft (flygplan och markfordon)*
- *Avfallsstatistik*
- *Vatten- och energiförbrukning*
- *Tillbud som orsakat eller riskerat orsaka utsläpp till miljön.*

Ny formulering villkor 11:

11. Tillståndshavaren skall lämna årsrapport för verksamheten till tillsynsmyndigheten före utgången av februari månad påföljande år. Årsrapporten skall bl a innehålla relevanta uppgifter och sammandrag ur driftjournalen samt i övrigt vad som föreskrivs av tillsynsmyndigheten. Årsrapporten bör redovisa:

- Flygplatsens trafikintensitet, antal landningar
- Passagerarstatistik
- Beräkning av teoretisk belastning på yt- och grundvatten orsakad av förbrukade halk- och avisningsmedel.
- Utsläpp till luft (flygplan och markfordon)
- Avfallsstatistik
- Vatten- och energiförbrukning
- Tillbud som orsakat eller riskerat orsaka utsläpp till miljön.
- Antalet flygrörelser i enlighet med villkor 5 punkt c och d.
- Bedömning av eventuell ny eller ändrad verksamhet och dess påverkan på bullerhanteringsplanen.

Motiveringar

Finavia har ansökt, i enlighet med 22 § miljöskyddslagen, om ändring av villkor främst på grund av problem för räddningsflygets personal att upprätthålla sin behörighet för mörkerflygning under vår/sommar med befintligt miljötillstånd. Nuvarande villkor anger att mörkerflygning ska utföras inom tiden 07:00 – 22:00, vilket inte är möjligt enligt kraven i luftfartsanvisning OPS-T4-2 då tillräckligt mörker inte råder under våren och sommaren. Från slutet av mars månad infaller mörker först efter 22:00 enligt den grafiska kalendern.

Räddnings- och ambulansflyg utgör en viktig del av beredskapen och har stor samhällsnytta, särskilt på Åland med många skärgårdskommuner. Det är därför viktigt att trygga denna samhällsfunktion. För att möjliggöra sjuktransporter dygnet runt, året runt måste möjligheten för flygpersonal att upprätthålla nödvändig behörighet beaktas och tillgodoses, trots risk för ökad olägenhet för närboende. Våren och sommaren utgör en problematisk tid på våra breddgrader då ”tillräckligt mörker” råder ett fåtal timmar t ex mellan kl 23 och 02. För att minimera olägenheten för närboende av flygning för upprätthållande av certifikat under denna tiden regleras verksamheten i villkor 5. Som grundregel ska all mörkerflygning utföras högst 30 dagar per år under tiden 07 – 22, vilket är möjligt större delen av året. Av dessa 30 dagar får högst 15 dagar användas med avvikelse från grundregeln under 20 april - 10 maj och 1 – 10 augusti. Den tillåtna flygtiden begränsas till 2 timmar efter att ”tillräckligt mörker” infallit med dock senast till kl 02:00. Denna typ av flygning bör planeras så att minsta möjliga olägenhet uppstår för närboende, t.ex genom att undvika direkt överflygning över bostäder. De planerade mörkerflygningarna ska aviseras till närboende i förväg enligt villkor 5 punkt d. Villkoret ges med stöd av miljöskyddslagens 24 § punkt a.

Villkor 11 avser rapportering av egenkontroll. Villkoret kompletteras med stöd av 26 § miljöskyddslagen för att tillgodose redovisning av verksamhet som skett enligt villkor 5 avseende allmänflyg och mörkerflygning.

Övriga yrkanden

I sin ansökan anför sökanden att övriga tillfälliga aktiviteter som orsakar buller och som arrangeras inne på flygplatsområdet inte ska beaktas i Finavias miljötillstånd och därmed inte inräknas i deras verksamhet. Enligt Finavia faller ansvaret för bullerkontroll istället på arrangören och att arrangören ska ansvara för alla anmälningar och tillstånd. I Riket finns ett förfarande var evenemang av tillfällig karaktär och som orsakar buller ska anmälas till miljömyndigheterna som utfärdar ett tillstånd/beslut. Något

dylikt förfarande finns inte i åländsk miljöskyddslag. Allting som sker inom av Finavia kontrollerat område är Finavias ansvar. Finavia har full kontroll över området och kan ställa villkor och krav på den verksamhet som man avser upplåta sitt område till. Därmed är det Finavias sak att se till att den tillfälliga verksamheten inte heller orsakar oskälig bullerstörning.

I sin ansökan om revidering av villkor framför också Finavia önskemål om att flygutbildning ska nämnas och ingå i tillståndet/villkoren som ett av flygplatsens trafikslag/verksamhetsområden. ÅMHM kan inte i samband med revidering av villkor 5 och 11 tillgodose detta då det inte regleras i villkor utan utgör en av grunderna för verksamhetens omfattning.

Vid miljötillståndets ursprungliga behandling fanns ingen fungerande flygskola vid Mariehamns flygfält och så är inte fallet i dagsläget heller. En kommersiell flygskola skulle märkbart öka flygrörelserna och bullerbelastningen vid flygfältet. Verksamheten skulle sannolikt fortfarande vara av mindre omfattning jämfört med andra större flygplatser och bullerolägenheten även den jämförelsevis lägre. Men, de lokala förhållandena i Mariehamn skiljer sig från större flygplatser i Riket bl.a. på grund av att bostäder finns så nära flygplatsen. Bostäderna har också funnits där före flygplatsen etablerades. Därmed riskerar även en jämförelsevis liten förändring orsaka stor påverkan för de närboende ur ett dos – effekt perspektiv. Beroende av typ av utbildningsverksamhet, t.ex. vid utbildning av helikopterpiloter, skulle bullerbelastningen kunna vara större och mer betydande för de närboende på grund av flygslagets karaktär och att övningar utförs inom flygplatsområdet. En hovrande helikopter orsakar väsentligen större bullerbelastning än ett lyftande flygplan, främst beroende på bullerbelastningens tidslängd vilket ger ett högre ekvivalentbuller.

Inledande av dylik verksamhet måste därmed anses utgöra väsentlig förändring, vilket kräver ett nytt miljötillstånd för utökad verksamhet. I sammanhanget bör påpekas att Ålands Flygklubbs eventuella utbildning av nya medlemmar som önskar få licens för ultralätt flygplan alternativt privatflygarlicens inte omöjliggörs av villkor 5 eller miljötillståndet. Flygklubben är befintlig verksamhet som funnits vid flygfältet vid tillståndets behandling och räknas till allmänflyget, medan en ny verksamhet med en etablerad flygskola skulle anses utgöra väsentlig förändring som kräver nytt miljötillstånd. Miljötillståndet omöjliggör inte heller skolflygningar från utomstående flygskolor som har Mariehamn som destination vid flygningar då även dessa flygningar betraktas som allmänflyg, även om flygningen officiellt loggas som skolflygning.

Vid revideringen av villkor har ÅMHH möjliggjort upprätthållande av behörighet för mörkerflygning hos HEMS-personal. Finavia har i sin ansökan föreslagit att mörkerflygning för upprätthållande av behörighet hos HEMS-personal skall undantas i sin helhet. ÅMHH tillstyrker inte denna bedömning. Verksamheten ska planeras och utföras på ett sådant sätt att olägenhet för närboende minimeras. I de fall, främst under sommarhalvåret, då naturförhållanden orsakar att verksamheten utförs under en ur närboendes synvinkel olämplig tidpunkt har ÅMHH funnit att nyttan överskrider skadan, men att skadan begränsas genom villkor 5. Denna verksamhet med stor samhällsnytta kan dock motiveras till skillnad mot t.ex. etablerande av permanent flygskoleverksamhet, som väsentligen skulle öka bullerbelastningen. Finavia konstaterar själv i sin ansökan, sidan 4 i bilaga 1, att: ”antalet flygningar och flygsättet vid utbildning av en enstaka helikopterelev ger upphov till lika mycket bullereffekter och irritation hos närboende som alla flygningar för underhåll av hela HEMS-personalens flygbehörighet under ett helt år.”

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift i enlighet med § 3 Ålands Landskapsregerings beslut (2013:2) om taxa för ÅMHH. Avgiften reduceras med 50 % enligt § 5 då ärendet avser revidering av villkor.

Flygplats, avgiftstabell 1	€	6525,00
Reducerad avgift – 50 %		-3262,50
Annonskostnad	€	287,74
Totalt *	€	3550,24

* Annonskostnad för delgivning av beslutet tillkommer.

Bilagor

1. Besväransvisning

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet,

Ordförande Ulrika Sandell
Prövningsnämnden

Föredragande Mikael Stjärnfelt
Miljöskyddsinspektör

ÄRENDEHANTERING

Ansökan

Ärendet har inletts vid ÅMHM 2.7.2013.

Delgivning av ansökan

Ansökan delgavs offentligt under tiden 19.12.2013 – 16.01.2014 på ÅMHM: anslagstavla. Delgivning gjordes också genom annons i tidningen Åland 19.12.2013. Vid delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Yttranden

Sju (7) yttranden har inkommit inom delgivningstiden, varav fyra (4) innehöll flera undertecknare.

Utlåtanden

ÅMHM har inte begärt några utlåtanden, dock har en datormodellering utförts av Ålands Landskapsregering.

Bemötande

Sökanden har givits tillfälle att bemöta sådant som tillförts ärendet av annan än sökanden.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges offentligt genom annons i tidningen Åland och ÅMHM:s anslagstavlor och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på kommunkansliet och ÅMHM:s kansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets hemsida, www.miljohalsoskydd.ax. Vid delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.